

ප්‍රතිපත්ති සටහන

ඉලෙක්ට්‍රොනික අත්සන් සහිත ඉලෙක්ට්‍රොනික ලේඛන පිළිගැනීම

රජයක් තබනා කෙටි පියවරක්, රටක් පනිනා යෝධ පිම්මක්

I. සාරාංශය

අපනයන කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කිරීම ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රමුඛස්ථානයකට පැමිණ ඇත. භාණ්ඩ හා සේවාවන් හි ගෝලීය අපනයන තරඟකාරිත්වය හුදු මිල අගය සහ ගුණාත්මකභාවය මත පමණක් නොව අපනයන ක්‍රියාවලියේ සීඝ්‍රගාමීත්වය මත වැඩි වැඩියෙන් රඳා පැවතෙමින් තිබේ. එබැවින් අපනයනකරුවෝ භාණ්ඩ ගැනුම් කරුවන්ට නිකුත්කිරීමේ කාලය අවම කරගැනීම සඳහා සැපයුම්දා සංවිධානයන් වැඩි දියුණු කිරීම කෙරෙහි යොමු වී සිටිති. කෙසේ වුවද, අපනයන විදේශ වෙළඳපොළට ඉදිරිපත් කිරීමට ගතවන කාලය අඩු කර ගැනීම හරහා ස්වකීය තරඟකාරිත්වය ඉහළ නංවා ගැනීමට අපනයනකරුවන්ට ලැබෙන ඉඩ කඩ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශ සීමා නියෝජිතයන් විසින් පනවා ඇති ක්‍රියාපටිපාටිවල අකාර්යක්ෂමතා හේතුවෙන් ඇතිවී ඇත.

දේශසීමාවෙන් එපිටට භාණ්ඩ ගෙන යෑමේදී වැයවන කාලය අඩු කිරීම මඟින් ශ්‍රී ලංකාවට ස්වකීය අපනයනකරුවන්ගේ තරඟකාරිත්වය ඉහළ නංවා ගත හැකි වනු ඇත. වෙළඳ කටයුතු සඳහා ඉලෙක්ට්‍රො-

නික ලේඛන (ඉ-ලේඛන) මගින් ගනුදෙනු කළ හැකි වේදිකා යොදා ගැනීම, මෙහි ලා ප්‍රත්‍යක්ෂ ක්‍රමයකි. ඉලෙක්ට්‍රොනික අත්සන් (ඉ-අත්සන්) පිළිනොගැනීම නිසා වර්තමානයේ දී ශ්‍රී ලංකාවට මෙවැනි ක්‍රමවේදයන් මගින් අත්කරගත හැකි යහ එල අකර්මණය වී ඇත. මේ අවහිරය ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවේ නිලධාරී තත්ත්‍වය තුළ ය. ඉ-අත්සන් පිළිගැනීම සඳහා අවශ්‍ය නීති සම්පාදනයන් නිමවා වසර දහයකටත් වඩා ගත වී ඇතත් එය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා රාජ්‍ය නියෝජිතයන් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොමැත.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉ-අත්සන් නොපිළිගැනීම අරඹයා වෙරටේ රිසර්ච් ආයතනය මඟින් සිදු කරන ලද අධ්‍යයනයක් තුළින් එළඹී මූලික සොයා ගැනීම් මෙම ප්‍රතිපත්ති සටහන මඟින් ඉදිරිපත් කෙරේ. ඉ-අත්සන් පිළිගැනීමෙහි ලා රාජ්‍ය නිලධාරී තත්ත්‍වය ඇති උදාසීනභාවය දුරලීම සඳහා නිර්දේශයන් කිහිපයක් ද මෙම සටහනෙන් සැපයේ.

1 කොටුව - ඉ-අත්සන් යනු කුමක්ද? කඩදසි ස්වරූපයෙන් ඇති ලේඛනවල අත්සන් කිරීම, අතින් යොදන අත්සනක් මඟින් සිදු කරන පරිදිම, ඉ-අත්සන් යනු ඉලෙක්ට්‍රොනික ස්වරූපයෙන් ඇති ලේඛනවල අත්සන් කරන ක්‍රමයකි. ඉ-අත්සන් නානාප්‍රකාර අයුරින් පැවතිය හැකිය.

- ඉලෙක්ට්‍රොනිකව යතුරු ලියනය කළ නාමයන් (ආකෘති පතක අග යතුරුලියනය කර ඇති නාමයන් වැනි)
- පළමුව පරිලෝකනය කර, ඉන්පසු ඉ-ලේඛනය මත ස්ථානගත කළ අතින් යෙදූ අත්සන්
- ඉලෙක්ට්‍රොනිකව අනුකෘති කළ අතින් යෙදූ අත්සන් (ඉලෙක්ට්‍රොනික අත්සන් පුවරුවල යොදන අත්සන් වැනි)
- සුවිශේෂී රටාවන්ගෙන් යුත් අක්ෂරවලින් සැදුම්ලත් අත්සන් (උද. රහස්‍ය අංක කේතයන් හා මුරපද)
- ජෛවමිතික අත්සන් (උද. ඇඟිලි සලකුණු හෝ දෘෂ්ටි පටල පරිලෝකනයන්)
- ඩිජිටල් අත්සන්¹ (ගුප්ත කේතනය කළ සහතික)

අත්සන් කරන්නාව සුවිශේෂී හඳුනා ගැනීමකට ලක් කිරීමේ හැකියාවන්, ඉ-ලේඛනය පරිහරණයේ දී එහි සිදු කරන සංශෝධනයන් පිළිබඳව වාර්තා තබා ගැනීමේ හැකියාවන් ඉ-අත්සන් සතුව පවතින නිසා ලියවිල්ලට ඉහළ මට්ටමේ ආරක්ෂාවක් ඉන් සැලසේ.

මෙවැනි මට්ටමක ආරක්ෂාවක් රජයන්ට හා ව්‍යාපාරවලට විශේෂයෙන් අවශ්‍ය වේ. තෙතික අවශ්‍යතාවන් මත ලේඛන සඳහා අන්තර්ජාතික පිළිගැනීම අවැසි විට දී හෝ තහවුරු කරගැනීමවල දී මෙය විශේෂයෙන් වැදගත් වේ.

මූලික සොයා ගැනීම්:

■ 2006 අංක 19 දරණ ඉලෙක්ට්‍රොනික ගනුදෙනු පනත සම්මත කිරීම හරහා, ඉ-අත්සන් (ඉ-ලේඛනද සහිතව) පිළිගැනීම බලාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය නීති සම්පාදනයන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ස්ථාපිත කර දශකයකටත් වඩා වැඩි කාලයක් ගත වී ඇත.

■ නීති පද්ධතිය ක්‍රියාවේ යෙදවීමට දක්වන නිදාශීලිභාවය හේතුවෙන් රටට සිදුවන අලාභය ඉහළය; සිය පුළුල් ආර්ථික අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව සතු ශක්‍යතාවය ඉන් අඩපණ කෙරේ.

ප්‍රතිපත්ති සටහන

■ ඉ-අත්සන් හා ඉ-ලේඛන නොපිළිගැනීම පිළිබඳව රජයේ විවිධාකාර නියෝජිතයන් විසින් සුලබව ගෙන හැර දක්වන හේතු මූලිකවම සනාථ කළ නොහැකි ඒවා වේ.

■ ශ්‍රී ලංකාවේ ඉ-ලේඛන සියළුම අන්තර්ජාතික ගනු-දෙනු සඳහා පිළිගැනීමට ජාතික සහතික කිරීමේ අධිකාරියක් (ජා.ස.අ.)² සක්‍රීයව පැවතීම වැදගත් වේ. අන්තර්ජාතික ලෙස ආරක්‍ෂිත ඩිජිටල් අත්සන් සම්පාදනය සඳහා දේශීය ආයතනවලට සහතික කළ පිළිගැනීමක් ලබා දීමත් එය අධීක්‍ෂණය කිරීමත් ජා.ස.අ.ට සිදු කළ හැකිය. නමුත්, රට තුළ පමණක් ක්‍රියාවලිගත වන ලේඛනවල ඇති ඩිජිටල් අත්සන් පිළිගැනීම සඳහා එවැනි සහතික කළ පිළිගැනීමක් අත්‍යවශ්‍ය නොවේ.

■ ඉ-ලේඛන හා අත්සන් සාර්ථක ලෙස යොදා ගැනීමට අකුල් හෙලන ප්‍රධාන සාධක නම් රාජ්‍ය නිලධාරීන් තනතුරු ප්‍රතිරෝධය හා පරිපාලනමය අලසභාවය යි.

නිර්දේශය 1- ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉ-අත්සන් පිළිගැනීම වේගවත් කිරීම සඳහා මධ්‍ය මාර්ගෝපදේශමාලාවක් නිකුත් කිරීම.

ඉලෙක්ට්‍රොනික සන්නිවේදනයන් හා ඉලෙක්ට්‍රොනික දත්ත වාර්තාවල දී උචිත/පිළිගත හැකි ආකාරයකට ඉ-අත්සන් යොදා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් සියළු රාජ්‍ය ආයතනවලට අදාළ වන පරිදි මධ්‍යම මාර්ගෝපදේශන මාලාවන් නිකුත් කිරීම, ආයතනික මට්ටමෙන් පවතින අක්‍රියභාවය සඳහා එලදැයි විසඳුමක් වනු ඇත. විදුලි සංදේශ හා ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් අමාත්‍යාංශයට මෙවැනි මාර්ගෝපදේශන මාලාවක් නිකුත් කළ හැකිය. අසල්වැසි ඉන්දියාව ඇතුළු බොහෝ රටවල් මෙකී ක්‍රියාමාර්ගය සාර්ථකව අනුගමනය කර ඇත.

නිර්දේශය 2- ශ්‍රී ලංකාවෙන් නිකුත් කරන ඩිජිටල් අත්සන් සඳහා අන්තර්ජාතික පිළිගැනීමක් ලබා ගැනීම සඳහා පහසුකම් සැපයීමට ජා.ස.අ.ක් සක්‍රීය කිරීම.

සමහර අවස්ථාවන් හි දී හා ඇතැම් විදේශ රටවල දී, ඩිජිටල් අත්සන් සඳහා අන්තර්ජාතික පිළිගැනීමක් ලබා ගැනීමට නම් නිල පිළිගැනීමක් ලත් ඩිජිටල් සහතික කිරීම් සේවා සම්පාදකයෙකු (ස.සේ.ස.)³ ගේ සේවය ලබා ගත යුතු වේ. දේශීය ස.සේ.ස.න්ට නිල පිළිගැනීම ලබා දීමේ පහසුකම සැලසෙනු ඇත්තේ ජාතික සහතික කිරීම් අධිකාරියක් (ජා.ස.අ.) පිහිටුවා සක්‍රීය කිරීමෙන් පමණි. එය තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්‍ෂණ නි-

යෝජිතයතනය (නො.ස.තා.නි) වෙත හෝ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත 2017 වසරාවසානය වනවිට පැවරිය හැකි වගකීමකි.

II පර්යේෂණ සාරාංශය

1. පුළුල් ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිමය අරමුණු සඵල කර ගැනීමේ දී ඉ-අත්සන් හා ඉ-ලේඛන පිළිගැනීම ඉතා වැදගත් වේ.

1.1 ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ක්‍ෂේත්‍රයේ වර්ධනය 2000 වසරේ සිට අඩපණ වී තිබේ. ද.ජා.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් කළ අපනයනයන් 2000 වසරේ පැවති 33.3% අගයේ සිට 2015 වසරේ දී 12.3% දක්වා කඩා වැටී ඇත.⁴ ඊට අමතරව ගෙවුණු දෙවසර තුළ දී අපනයනවල නිරපේක්‍ෂ අගයේ වාර්තා වී ඇත්තේ සෘණාත්මක වර්ධනයකි.

1.2 විදේශ වෙළඳාමේ යෙදෙන ආයතන භාණ්ඩ දේශ සීමාව හරහා ගෙන යෑමේදී රජය විසින් පනවන ලද නියාමනයන් ගණනාවක් සමඟ අනුකූලතාව තහවුරු කළ යුතු වේ. එසේ කිරීමට වැය කෙරෙන කාලය හා පිරිවැය, අපනයන වර්ධනය අවහිර කරන ප්‍රධාන සාධක දෙකක් බවට පත් වී තිබේ. අතින් ලේඛන සැකසීමේ ක්‍රමයන්ගේ සිට පූර්ණ ලෙස ක්‍රියාකාරී ඉලෙක්ට්‍රොනික ලේඛන සැකසුම් වේදිකාවක් කරා විතැන් වීම මඟින් වෙළඳ ව්‍යාපාරිකයින්ට තම කාලය හා මුදල් ඉතිරි කර ගත හැකි වනු ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළඳ තරඟකාරීත්වය වැඩි දියුණු වීම ඒකාන්තය. නිදසුනක් ලෙස, මැලේසියාවේ ක්ලැන් වරාය තුළ ඉ-ලේඛන සැකසුම් වේදිකාවක් බලාත්මක කිරීම තුළින් සමහර ලේඛන සඳහා ගතවන සැකසුම් කාලය පැය 12 සිට මිනිත්තු 15 ක් දක්වා කපා හැරීමට හැකි වූ අතර, වැරදීම් අනුපාතයන් 40% සිට 5% දක්වා අඩු කර ගත හැකි විය.⁵ එපරිදිම, සිංගප්පූරුවේ ඉලෙක්ට්‍රොනික වෙළඳ වේදිකාව මඟින් අපනයන ලේඛන සැකසුම් ගත කිරීම්, ලේඛන භාරදීමෙන් පසු රාජකාරී පැය හතරක් ඇතුළත ද, ආනයන ලේඛන සැකසුම් ගත කිරීම් ලේඛන භාර දීමෙන් පැයක් ඇතුළත ද නිම කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාව මෙම කටයුතු සඳහා වැය කරන කාලය එම රටවල් වලට සාපේක්‍ෂව කැපී පෙනෙන අන්දමින් පහළ අගයක පවතී. (බලන්න වගුව 1)

ප්‍රතිපත්ති සටහන

වගුව 1 - අන්තර්ජාතික වෙළඳාමේ ලේඛන සැකසීමේ අවශ්‍යතා සමඟ අනුකූලතාවය ලබා ගැනීමට ගත වන කාලය (පැයවලින්)

	අපනයන සඳහා	ආනයන සඳහා
සිංගල්පූරුව	4	1
මැලේසියාව	10	10
එ අරාබි එමීර්	6	37
ඕමාන්	31	24
ඉන්දියාව	61	67
පකිස්ථානය	62	153
ශ්‍රී ලංකාව	76	58

මූලාශ්‍රය- ලෝක බැංකුව, ව්‍යාපාර සිදුකිරීමේ දර්ශකය 2016

1.3 තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය (තො.ස.තා) හරහා ආර්ථිකය ඩිජිටල්කරණය කිරීම ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ප්‍රකාශිත ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රමුඛතාවයකි.⁶ ඩිජිටල්කරණය යනු මැදි ආදායම් රටවලට තම රාජ්‍ය අංශයෙහි සේවා සැපයීම වැඩි දියුණු කිරීමටත්, අල්ලස් සහ දූෂණ මැඩ පැවැත්වීමටත්, අකාර්ය-ක්ෂමතාවයන් අඩු කිරීමටත්, වෙළඳපළ වෙත කඩිනමින් ප්‍රවේශ වීමේ පහසුකම ලබාදීමටත් ප්‍රායෝගිකව යොදා ගත හැකි විධි ක්‍රමයකි.

1.4 දේශ සීමා පරිපාලනය තුළ පවතින අකාර්ය-ක්ෂමතාවයන් නිසා හානි සිදුවන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළඳතරඟකාරිත්වයට පමණක් නොවේ. ස්වකීය පුළුල් ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිමය අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ විභවයට ද ඉන් හානි පැමිණේ. උද්‍යෝගීයත්වය ලෙස විදේශීය සෘජු ආයෝජනයන් ඉහළ නංවා ගැනීම, ගෝලීය අගය දමයන් වෙත ඇතුළු වීම හා කලාපීය වෙළඳ සහ ප්‍රවාහන සැලසුම් කේන්ද්‍රයක් බවට පත් වීම වැනි ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රමුඛතා මුදුන්පත් කර ගැනීමේ දී දේශ සීමා නියාමනයන්ගේ කාර්යක්ෂම බව තීරණාත්මකව බලපාන සාධකයකි. ඉලෙක්ට්‍රොනික වෙළඳ වේදිකාවන් යොදා ගැනීම මඟින් දේශ සීමා පරිපාලනයේ කාර්යක්ෂමතාව සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ නංවා ගත හැකි වනු ඇති අතර, එය වෙළඳ

තරඟකාරිත්වය ඉහළ නංවා ගැනීමට මනා පිටි-වහලක් වනු ඇත.

1.5 ඉ-අත්සන් හා ඉ-ලේඛන පිළිගැනීම ඉලෙක්ට්‍රොනික වෙළඳ වේදිකාවල වැදගත් අංගයකි. ඉලෙක්ට්‍රොනික වේදිකාවන් දුබල ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීම හේතුවෙන් දේශ සීමා ක්‍රියාපටිපාටිවල කාර්යක්ෂමතාවය අඩාල වී ඇත. මේ නිසා, දේශ සීමා හරහා සිදු කෙරෙන භාණ්ඩ හුවමාරුවට අදාළ ක්‍රියාපටිපාටිවල කාර්යක්ෂමතාව මැන බලන අන්තර්ජාතික දර්ශක බොහෝමයක ශ්‍රී ලංකාවට ලැබී ඇත්තේ පහළ ශ්‍රේණිගත ස්ථානයකි. ලෝක ආර්ථික සමුළුව මඟින් සම්පිණ්ඩනය කරන ගෝලීය වෙළඳ හැකියා දර්ශකයේ 2016 අගයන්ට අනුව, දේශ සීමා පරිපාලනයේ කාර්ය-ක්ෂමතාව හා පාරදෘෂ්‍යභාවයට අදාළව රටවල් 136ක් අතුරින් ශ්‍රී ලංකාවට ලැබී ඇත්තේ 97වන ස්ථානය යි. 2014 දී 87 වන ස්ථානයේ ශ්‍රේණිගත වී සිටි ශ්‍රී ලංකාව වසර දෙකක් ඇතුළත ස්ථාන 10ක් පහළට ගොස් ඇති අතර, සංසන්දනාත්මකව ගත් කළ නායිලන්තය (44 වන ස්ථානය), ඉන්දියාව (75 වන ස්ථානය) හා වියට්නාමය (86 වන ස්ථානය) වැනි කලාපීය සගයින් ශ්‍රී ලංකාවට වඩා ඉදිරියෙන් සිටී. වෙළඳාම වෙනුවෙන් වූ වෙළඳ ලේඛන අවශ්‍යතාවල අනුකූලතාවය ලබා ගැනීමට ගතවන කාලය පිළිබඳව සැලකීමේ දී ශ්‍රී ලංකාව සෙසු තරඟකාරී රටවල්වලට වඩා පසුගාමී බව 1 වගුවෙන් පෙන්නුම් කරයි.

1.6 මේ පසුබිම තුළ, ඉ-අත්සන් පිළිගැනීම යනු ඉ-ලේඛන සැකසුම් කාර්යක්ෂම කිරීමෙහි ලා රජයට ගත හැකි කුඩා නමුත් තීරණාත්මක පියවරකි; එය ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළඳ හා ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයන්හි ඵලදායීතාවය ජාත්‍යන්තරව තරඟකාරී මට්ටමකට ගෙන ඒමට තබනා යෝධ පිම්මක් වනු ඇත.

2. 2006 වසරේ පටන් ස්ථාපිතව ඇති, එහෙත් ක්‍රියාවට නංවා නොමැති නෛතික රාමුව බල ගැන්වීම.

2.1 ඉ-අත්සන් පිළිගැනීමේ පහසුකම සඳහා අවශ්‍ය නීතිමය රාමුව දැනටමත් පිහිටුවා තිබේ. 2006 අංක 19 දරණ ඉලෙක්ට්‍රොනික ගනුදෙනු පනත (ඉ.ග.ප.)⁷ (7 කොටස) මඟින් ව්‍යතිරේකයන් කිහිපයක් හැරුණු කොට සම්ප්‍රදයික ලෙස අතින් යොදන අත්සන්වලට ලැබෙන නෛතික භාරදුරබවම ඉ-අත්සන්වලට ලබා දේ.⁸ එමෙන්ම, සත්‍යභාවය සහතික කිරීම සඳහා අතින් යොදන අත්සන්වල අවශ්‍යතාවය ගෙන හැර පාන, දැනට පවතින මොනරයම්ම හෝ නීතියක්

ප්‍රතිපත්ති සටහන

මෙම පනතේ ප්‍රතිපාදන මඟින් අභිභවනය කෙරේ.

2.2 කෙසේ වෙතත්, ඉ-ලේඛන සැකසුම් කිරීම වේග වත් කිරීම සඳහා ඉ-අත්සන් භාවිතා කිරීමෙහි ලා පසුගිය දශකය පුරාම ශ්‍රී ලංකාව ලබා ඇත්තේ මද ප්‍රගතියකි. ලේඛන භෞතිකව භාරදීම නවතාලීම අරමුණු කර ගනිමින් මුදල් අමාත්‍යාංශය හා ශ්‍රී ලංකා රේගු දෙපාර්තමේන්තුව විසින්, “කඩදසි රහිත තනි කවුළුව” කින් යුතු ඉලෙක්ට්‍රොනික ලේඛන සැකසුම් වේදිකාවක් ස්ථාපිත කරන ලදී. කෙසේ නමුත්, සැකසුම් කිරීම සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා, අතින් යොදන ලද අත්සන් සහිත, කඩදසි ස්වරූපයෙන් පවතින ලේඛන සමහර ආයතන වෙත තවමත් භාරදිය යුතුව තිබේ. ඒ අනුව මුදල් සම්භාරයක් වැය කර මෙම ඉලෙක්ට්‍රොනික වේදිකාව පිහිටුවුවද, ඉ-ලේඛන සැකසුම් කිරීමේ ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාවයන් හා පුර්ණ ප්‍රතිලාභ උද කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාව අසමත් වී ඇත.

2.3 සමහර අවස්ථාවන් හි දී, වෙළඳාම හා සබැඳි ගනුදෙනුවල දී අන්තර්ජාතිකව සම්ප්‍රේෂණය කරනු ලබන ලේඛන සඳහා, නිල පිළිගැනීමක් සහිත ඩිජිටල් අත්සන් අවශ්‍ය වේ. නිල පිළිගැනීමක් සහිත ඩිජිටල් අත්සන් නිකුත් කරනු ලබන්නේ නිල පිළිගැනීමක් සහිත ස.සේ.ස. විසිනි. පිරිවැය කාර්යක්ෂමතාව හේතුවෙන්, දේශීය ස.සේ.ස.යන් හට නිල පිළිගැනීම ලබා දෙන්නේ අන්තර්ජාතික නිල පිළිගැනීමක් සහිත ජාතික සහතික කිරීම් අධිකාරියක් ජා.ස.අ. ක් මගිනි. 2013 සැප්තැම්බර් 24 දින නිකුත් කරන ලද අංක 1829/29 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය යටතේ සක්‍රීය ජා.ස.අ.යක්, ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර කණ්ඩායම සමඟ සහයෝගිත්වයෙන් යුතුව පිහිටුවීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් නො. ස.තා. නි. වෙත බලය පවරන ලදී. එහෙත්, ක්‍රියාකාරී ජා.ස.අධිකාරියක් තවමත් ස්ථාපිත කර නොමැත. මෙම මන්දෝත්සාහිභාවය නිසා, නිල පිළිගැනීමක් සහිත ස.සේ.ස.යෙකු ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට නොමැති අතර, ඩිජිටල් අත්සන් සහිත ලේඛන අන්තර්ජාතිකව පිළිගැනීමට ඉන් බාධා පැමිණ තිබේ.

3. ඉ-අත්සන් පිළි නොගැනීමට හේතු ලෙස ඉදිරිපත් කෙරෙන්නේ සනාථ කළ නොහැකි කාරණා ය.

ලේඛන ඉලෙක්ට්‍රොනිකව භාර ගැනීමට අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් හා පද්ධතීන් ස්ථානගත කර තිබුණද බොහෝ රාජ්‍ය ආයතන තුළ ඉ-අත්සන් පිළිගැනීමේ මැලිකමක් විශාල වශයෙන් දක්නට ඇත. ඒ පිළිබඳව

රාජ්‍ය ආයතන බහුල වශයෙන් ගෙන හැර දක්වන හේතු පිළිබඳව පහත සාකච්ඡා කෙරේ. මේ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රවේශමෙන් විමසා බලනවිට පෙනී යන්නේ ඉ-අත්සන් පිළි නොගැනීම සාධාරණීකරණය කරන්නට උත්සාහ ගන්නේ සනාථ කළ නොහැකි කරුණු මත බවයි.

3.1 දැනට පවතින පනත් සංශෝධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී

ඉ-අත්සන් පිළිනොගැනීම ගැන බොහෝවිට ගෙන එනු ලබන හේතුවක් නම්, අදාළ ආයතනවල ක්‍රියාකාරකම් සඳහා බල පැවැත්වෙන නීති අනුව අතින් යොදන ලද අත්සන් අවශ්‍ය බවත්, මෙකී නීතිවලට සංශෝධනයන් සිදු කිරීමකින් තොරව එම ආයතනවලට ඉ-ලේඛන හා ඉ-අත්සන් පිළිගත නොහැකි බවත් ය.

■ මෙය අහේතුක තර්කයකි. ඉහත 2.1 කොටසේ දී විස්තර කළ පරිදි, ඕනෑම තොරතුරු ලබාදීමක හෝ සන්නිවේදනයක සත්‍යභාවය තහවුරු කිරීම සඳහා අතින් යොදන ලද අත්සන් අවශ්‍ය යැයි දක්වනු ලබන වෙනත් ඕනෑම නීතියක්, 2006 අංක 19 දරණ ඉලෙක්ට්‍රොනික ගනුදෙනු පනතින් ලබාදෙන ප්‍රතිපාදන මඟින් අභිබවා යන බව පනතේ 7 කොටසින් ප්‍රකාශ කෙරේ. එමනිසා, ඉ-අත්සන් පිළිගැනීම සඳහා වර්තමාන නීතිවලට සංශෝධන කිසිවක් ඉදිරිපත් කළ යුතු නොවේ.

3.2 ඉලෙක්ට්‍රොනික අත්සන් පිළිගැනීමට නම් ජාතික සහතික කිරීම් අධිකාරියක් අවශ්‍ය වේ.

ඉදිරිපත් කෙරෙන තවත් හේතුවක් නම්, දැන් පවතින දේශීය ස.සේ.ස.යන්ට පිළිගැනීම ලබාදීම සඳහා බලතල ඇති ක්‍රියාකාරී ජා.ස.අ.යක් නොතිබීමයි.

■ එක් ව්‍යාතිරේකයක් හැරුණු කොට මෙම තර්කය පිළිගත නොහැක්කකි. ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින නීති රාමුව, අ) ඕනෑම ආකාරයක ඉ-අත්සනක් පිළිගැනීම සඳහා නම්‍යශීලීවීමට ආයතනවලට ඉඩ සලසයි.

ආ) ඩිජිටල් අත්සන් නිකුත් කරනු ලබන ස.සේ.ස.යන්ට නිල පිළිගැනීමක් අනිවාර්ය නොකරයි. ඇත්තවශයෙන්ම, පනතේ 20 (2) කොටස මඟින් පවසන්නේ නිල පිළිගැනීමක් නොමැති ස.සේ.ස.යන්ට රට තුළ තම සේවාවන් සැපයීම වළක්වාලීමට කිසිදු නීතිමය පදනමක් නොමැති බවයි.

■ වර්තමානයේ දී, ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය ක්‍ෂේත්‍රය තුළ ඩිජිටල් සහතික යොදා ගනිමින් මූල්‍යමය ගනුදෙනු සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් සැකසුම්ගත වේ. මෙකී ඩිජිටල් සහතික සහතික කරන්නේ බාහිර නිල පිළි-

ප්‍රතිපත්ති සටහන

ගැනීමක් නොමැති, එහෙත් මූල්‍යමය ක්‍ෂේත්‍රයේ විශ්වාසය දිනාගෙන ඇති ස.සේ.ස.යකු මගිනි. ඒ අනුව, නිල පිළිගැනීමක් ලබා දීම සඳහා ජා.ස.අ.යක් නොතිබියදීත්, දේශීය ස.සේ.ස.යකු විසින් නිකුත් කරනු ලබන ඩිජිටල් සහතික යොදා ගැනීමේ සුදනමක් ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය ක්‍ෂේත්‍රයට තිබෙන අතර, ඔවුන් එය ක්‍රියාවට නංවමින් සිටී. ස.සේ.ස.යින්ට නිල පිළිගැනීමක් ලබාදීම සඳහා ක්‍රියාකාරී ජා.ස.අ.ක් නොතිබිය දී වුවද ශ්‍රී ලංකාවේ ආයතනවලට ඉ-අත්සන් පමණක් නොව ඩිජිටල් අත්සන් ද පිළි ගැනීමට හැකි බවට අත්දැකීම් සහිත තහවුරු කිරීමක් මින් සැපයේ.

■ මෙම තර්කය අන්තර්ජාතික වෙළඳාමට අදාළව රට රටවල් අතර හුවමාරු වන ලේඛන වලට අදාළ නොවේ. ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය අනුව ඉඩ සැලසී තිබුණද, තවත් රටකට භාරදෙනු ලබන ලේඛන එම රට පිළිගැනීමට නම් නිල පිළිගැනීමක් සහිත ස.සේ.ස.යකු හරහා ඩිජිටල් අත්සන්වල සත්‍යභාවය තහවුරු කිරීම එම රටේ නීතියට අනුව අවශ්‍ය විය හැක. ඉන් කියවෙන්නේ අන්තර්ජාතිකව සම්ප්‍රේෂණය කෙරෙන ලේඛන උපකාණ්ඩයක් නිල පිළිගැනීමක් සහිත ස.සේ.ස.යකු නොමැතිව එම ලේඛන ඉලෙක්ට්‍රොනිකව පූර්ණ වශයෙන් සැකසුම් කළ නොහැකි බවයි.

3.3 ඉ-අත්සන් පිළි ගැනීමට ධාරිතාවයක් නොමැති වීම.

ඉ-අත්සන් හා ඉ-ලේඛන පිළි නොගැනීම පිළිබඳව බොහෝවිට ඉදිරිපත් කෙරෙන තවත් හේතුවක් නම් ඒ සඳහා ධාරිතාවක් නොමැති බවයි. ඒ සඳහා ගෙන හැර දැක්වෙන හේතු වන්නේ තොරතුරු තාක්‍ෂණික යටිතල පහසුකම් නොමැතිකම, තාක්‍ෂණික දැනුම සහිත විශේෂඥයින් නොමැතිකම, සහ මෙකී උෟණතාවයන් ජය ගැනීම සඳහා මුදල් ප්‍රතිපාදන නොමැතිකමයි.

■ මෙම හේතු හුදු කඩතුවාවක් පමණි. වෙරටේ රිසර්ච් ආයතනය මඟින් සිදු කළ සොයා ගැනීම් අනුව පෙනී යන්නේ, පරිපාලනයේ ඉවහානංගත්වය හා නිදාශීලිභාවය බොහෝවිට ධාරිතාවයේ හිඟතාවයක් ලෙස අර්ථකථනය කෙරෙන බවයි. පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණයන් එම විග්‍රහය තහවුරු කරයි.

■ වර්තමානයේදී, ඉ-ලේඛන හා ඉ-අත්සන් පිළිගැනීමට අවශ්‍ය ධාරිතාව ස්ථාපිත කර ක්‍රියාත්මක තත්වයේ ඇති රාජ්‍ය ආයතන පවා ගනුදෙනු සැකසුම්ගත කිරීම සඳහා අතින් යෙදූ අත්සන් සහිත භෞතික ලේඛන ඉල්ලා සිටී.

■ ධාරිතා සීමාවන් ජය ගැනීම සඳහා රජය විසින් දැනටමත් මුදල් ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ඇත. 2016 හා

2017 වසරවල ස්වකීය අයවැය වෙන් කිරීම්වල දී රජය පිළිවෙලින් රු.බිලියන 10ක්⁹ හා බිලියන 15ක්¹⁰ ඉහත සඳහන් කළ, ආර්ථිකය ඩිජිටල්කරණය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වෙන් කර තිබේ. අපේක්ෂිත ඩිජිටල් විපරිවර්තනය එල ගැන්වීමෙහිලා අවශ්‍ය වන රාජ්‍ය අංශයේ ධාරිතාව, 1) රජයේ ඉ-රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය හා 2) විදුලි සංදේශ හා ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් අමාත්‍යාංශයේ පොදු ස්ථාවරය හරහා ඇවැසි කුසලතා හා සම්පත්¹¹ ලබා දීමට රජය දක්වන කැපවීම මඟින් තවත් ශක්තිමත් කෙරේ.

4. නිලධාරී තත්වයේ පවතින උද්ඝෝෂාවය, දූෂණ ප්‍රතිලාභවලටම මුහු වී බැඳේ.

4.1 අතින් ලේඛන සකසන පද්ධති තුළ පවතින පාර-දෘෂ්‍යභාවයක් නොමැතිකම හා අකාර්යක්‍ෂමභාවය තුළින් වාසි ලබන රාජ්‍ය නිලධාරීන් විසින් වෙනස්කම් සිදු කිරීමට දක්වන ප්‍රතිරෝධය, ඉලෙක්ට්‍රොනික වාණිජ්‍ය වේදිකා හඳුන්වාදීමට ප්‍රයත්න දරන බොහෝ රටවල් මුහුණ දෙන පොදු ගැටළුවකි. එක්සත් ජාතීන්ගේ ආර්ථික හා සමාජීය ආසියා පැසිෆික් සමුළුව මඟින් ඉලෙක්ට්‍රොනික වාණිජ්‍ය/තනි කවුළු වේදිකා ක්‍රියාවට නැංවීම හා බැඳුණු පිරිවැය පිළිබඳව අතර සිදු කළ සමීක්ෂණයක් මඟින් හෙළි වූයේ අදාළ ආයතන තුළ සිටින කාර්ය මණ්ඩල විසින් දක්වන ප්‍රතිරෝධය මෙකී වේදිකා ක්‍රියාවට නැංවීම ප්‍රමාද වීමෙහි ලා බලපාන ප්‍රධාන පිරිවැයක් බවයි.^{12 13}

4.2 රාජ්‍ය අංශයේ දූෂණයේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂ මට්ටම මැන බලන දර්ශකයක් වන ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටර්නැෂනල් ආයතනයේ දූෂණ ප්‍රත්‍යක්‍ෂතා දර්ශකයේ 2016 අගයන්ට අනුව 36/100 ක දුර්වල ලකුණු මට්ටමක් සහිතව රටවල් 176ක් අතුරින් ශ්‍රී ලංකාව සිටින්නේ 95 වන ස්ථානයේ ය. මිනිස් ශ්‍රමය පදනම්ව අතින් සිදුවන ගනුදෙනු සිදු කරවා ගැනීම සඳහා සන්තෝෂම් ලබාදෙන ලෙස බල කෙරුණු අවස්ථා පිළිබඳව මහජන පැමිණිලි ගණනාවක් මෙම සමීක්‍ෂණය තුළ දී හෙළිදරව් විය.

4.3 දූෂණය මඟින් රජයේ රෝදවලට ශ්‍රීස් වෙනුවට 'වැලි' දමන බව පවසන දූෂණය පිළිබඳ නූතන න්‍යායන් ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන තත්වය විස්තර කිරීමට මැනවින් උචිතය. එනම්, තමන් මුහුණ දෙන, පුරෝකථනය කළ නොහැකි, අපැහැදිලි, මන්දගාමී හා දුෂ්කර ක්‍රියාවලියන් තුරන් කර ගැනීමට උත්සාහ දරන පිරිස් වෙතින් අයුතු වාසි ලබා ගැනීම සඳහා අකාර්යක්ෂම පද්ධතින් එලෙසම පවත්වා ගැනීමට දූෂිත රාජ්‍ය නිලධාරී තත්වයන් ක්‍රියා කරනු ඇත.

ප්‍රතිපත්ති සටහන

4.4 දූෂිත ක්‍රියාවලියන් පිළිබඳව ඇති සාක්ෂි සටහන් මකා දැමීමට ද මිනිස් ශ්‍රමය පදනම් කර ගත් අතින් ලේඛන සකස් කරන පද්ධති තුළින් ඉඩක් ලබා දේ. උදාහරණයක් ලෙස අතින් කරන ලේඛන සැකසුම්වල දී ප්‍රමාදයන් සිදුවන ස්ථාන පිළිබඳව වාර්තා නොපවතී. සිදු කළ පාර්ශවය පිළිබඳව සාක්ෂි නොතබා, භෞතික ලේඛන වෙනස් කිරීමට, වෙනත් ලේඛනවලට මාරු කිරීමට හෝ ඉවත් කිරීමට හැකියාව පවතී. ඊට පරස්පරව, ඉ-අත්සන් වලින් බල ගැන්වුණු ඉලෙක්ට්‍රොනික පද්ධතිවලට ඇතුළුවීමට පූරණය කිරීම් (log-in) අවශ්‍ය වේ. දූෂණයක් පිළිබඳව සැක කරන අවස්ථාවක දී, සාක්ෂි සටහන් සෙවීම සඳහා යොදා ගත හැකි ඩිජිටල් පියවර සලකුණු ඉන් ඇති කෙරේ.

III ප්‍රගමනය සඳහා නිර්දේශයන්

අතින් පරිපාලන දුර්වලතා හා ප්‍රතිරෝධයන් තිබිය දී වුවද, ඉ-අත්සන් පිළි ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ආයතන යොමු කරවීම සඳහා පහත නිර්දේශයන් දෙක ඉදිරිපත් කෙරේ.

1) ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉ-අත්සන් පිළිගැනීම වේගවත් කිරීම සඳහා කේන්ද්‍රික මාර්ගෝපදේශ මාලාවන් නිකුත් කිරීම.

■ යම් රාජ්‍ය ආයතනයකට ඉ-ලේඛන (ඉ-අත්සන් ද ඇතුළුව) භාවිතා කිරීමට අවශ්‍ය නම්, තමන් විසින් අනුගමනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන නිශ්චිත රෙගුලාසි/මාර්ගෝපදේශ මාලාවන් පිළිබඳව අදාළ විෂය භාර අමාත්‍යවරයාට නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කිරීමට එම ආයතනයන්ට හැකි යැයි 2006 අංක 19 දරණ ඉලෙක්ට්‍රොනික ගනුදෙනු පනතේ පැහැදිලිව දක්වා ඇත.¹⁴ පනත ගෙනවිත් වසර 10කටත් වඩා වැඩි කලක් ගත වී ඇති මුත්, එකී කාලය තුළ දී එකදු රාජ්‍ය ආයතනයක් හෝ එවැනි නිර්දේශයක් ඉදිරිපත් කර ඇති බවක් වාර්තා වී නොමැත.

ඉහත කී මාර්ගෝපදේශ මාලාවන් නිකුත් කිරීම සඳහා ඉලෙක්ට්‍රොනික ගනුදෙනු පනතේ 8 වන කොටස යටතේ ඉඩ සලසා ඇත.

■ එක් එක් රාජ්‍ය ආයතන වෙත වෙනම ස්වාධීන ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අවශ්‍යතාව මේ ක්‍රියාපටිපාටිය තුළින් මඟ හරවන අතර මෙකී මාර්ගෝපදේශ මාලාවන් ක්‍රියාවට නැංවීම සිසුගාමී වීමද ඉන් සිදු වේ. ශ්‍රී ලංකාවට සාපේක්ෂව බලන කල වඩා සංකීර්ණ පරිපාලන ව්‍යුහයක් ඇති ඉන්දියාවේ, සන්නිවේදන හා තොරතුරු තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශය විසින් ඉ-අත්සන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබුවේ 2010 වසරේදී සමස්ත මාර්ගෝපදේශමාලා කාණ්-

ඩයක් ප්‍රකාශනයට පත් කිරීම මඟිනි.¹⁵

■ ශ්‍රී ලංකාව තුළ මෙකී මාර්ගෝපදේශ මාලාවන් ප්‍රකාශනයට පත් කිරීමේ මධ්‍යගත අධිකාරිය ලෙස විදුලි සංදේශ හා ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් අමාත්‍යාංශය පත් කළ හැකිය. මාර්ගෝපදේශ මාලාවන් තුළ පහත කරුණු ඇතුළත් විය යුතුය.

අ) අදාළ ඉලෙක්ට්‍රොනික වාර්තා රජය විසින් නිර්මාණය කළ යුතු, රඳවා ගත යුතු, ගොනුගත කළ යුතු හෝ නිකුත් කළ යුතු පිළිවෙල හා ආකෘතිය

ආ) එකිනෙකට වෙනස් ආකාරයේ ලේඛන සඳහා පිළිගත හැකි ඉ-අත්සන් වර්ග

සහ

ඇ) එවැනි ඉ-අත්සන් යොදන අන්දම හා ආකෘතිය මෙන්ම සේවයේ යොදවන සෑම ස.සේ.ස.යකු සතුවම තිබිය යුතු විගණන නිර්ණායකයන්

■ හොඳින් කෙටුම්පත් කළ, මධ්‍යගතව නිකුත් කළ මාර්ගෝපදේශ මාලාවන්ගෙන් අත්වන වාසි නම්,

අ) මෙම පනතට අනුකූලව තමන්ගේම වූ මාර්ගෝපදේශ මාලාවන් එක් එක් ආයතන විසින් තනිව සම්මත කර ගැනීමේ විකල්ප ක්‍රමය සමඟ සැසඳීමේ දී රජයේ ආයතන සඳහා මාර්ගෝපදේශන මාලාවන් ඇති කර ගැනීමේ කාර්යක්ෂමතාවය හා ඵලදායීතාවය ඉහළ යෑම,

ආ) ඉ-අත්සන් පිළිගැනීමට අදාළ නිර්ණායකයන් හා ආකෘතියේ පැහැදිලිභාවය, සංගතභාවය, පුරෝකථන හැකියාවන් හා සමරූපීය බව ඉහළ නැංවීම,

ඇ) ඉ-අත්සන්වල නීතිමය වලංගුභාවය ගැන ආයතන විසින් ඇති කර ගෙන තිබෙන අවිනිශ්චිත හැඟීම් හෝ මන්දෝත්සාහිබව මැඩ පැවැත්වීමට සහායක් ලැබීම.

2) ශ්‍රී ලංකාව තුළ නිකුත් කෙරෙන ඩිජිටල් අත්සන් අන්තර්ජාතිකව සහතික කරවා ගැනීම සඳහා ජා.ස.අ.ය සක්‍රීය කිරීම

■ 2.3 කොටසේ දී විස්තර කළ පරිදි, ජාතික සහතික කිරීම් අධිකාරියක් පිහිටුවීමට තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය (තො.ස.තා.නි.) අසමත් වීම හේතුවෙන් අනිටු ප්‍රතිඵල ජනිත වී තිබේ. නිළ පිළිගැනීමක් සහිත ස.සේ.ස.යකු ශ්‍රී ලංකාව තුළ නොමැතිවීම නිසා දේශ සීමා හරහා සිදු කෙරෙන සමහර ගනුදෙනුවලදී ඩිජිටල් අත්සන් භාවිතා කළ නොහැකි වී තිබේ.

■ ඉදිරියට යෑම සඳහා විකල්පයන් තුනක් තිබේ (අ)

ප්‍රතිපත්ති සටහන

අන්තර්ජාතිකව නිල පිළිගැනීමක් සහිත ජා.ස.අ.යක් 2017 වසරේ දී පිහිටුවීම සඳහා, එහි ලා අවශ්‍ය පරි-පාලනමය ධාරිතාව සහිත ආයතනයන් දෙකක් වන තො.ස.තා.නි. හා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව යන දෙකෙන් එකකට නැවත කාර්ය-නියම කිරීම, (ආ) ගෝලීය සහතික කිරීම් අධිකාරියක් වෙතින් සෘජුවම නිල පි-ළිගැනීමක් ලබා ගැනීම සඳහා ස.සේ.ස.යන් එකකට හෝ වැඩි ගණනකට සහාය ලබා දීම හෝ (ඇ) අන්තර්ජාතික නිල පිළිගැනීමක් සහිත ස.සේ.ස.යකුට ශ්‍රී ලංකාව තුළ සේවාවන් ඇරඹීම සඳහා ඇරයුම් කිරීම. ■

වෙරිටේ රිසර්ච් ආයතනයේ ආර්ථික පර්යේෂණ කණ්ඩායම විසින් ශ්‍රී ලංකා වාණිජ මණ්ඩලයේ ආනයන අංශය සමඟ සහයෝගිතාවයෙන් යුතුව මෙම අධ්‍යයනය සම්පිණ්ඩනය කෙරිණි. වෙරිටේ රිසර්ච් කණ්ඩායම සමන්විත වූයේ බුද්ධික පෙරේරා, සුභාෂිණි අබේසිංහ, සබ්‍රිනා යුසුෆාලි හා අනුෂාන් කපිලන් ගෙනි. සමස්ත පර්යේෂණ හා සංස්කරණ අධීක්ෂණය නිමාන් ද මෙල් හා මාලනි නයිට් විසින් සිදු කෙරිණි.

Endnotes

1. Digital signatures are a complex form of electronic signatures that require a user certificate (which is de signed using cryptography) to uniquely identify the bearer of the certificate as the originator of the document.
2. A National Certification Authority (NCA) is a trusted third party digital certificate issuer, that is trusted by both the Subject (owner of the certificate) and the party relying upon the certificate. NCA can accredit and certify Local CSP and pass on the trust placed on them to the CSP's effectively "Accrediting" or increasing the credibility of the CSP. NCA's themselves are often "Accredited" by global Certification Authorities that pass on the trust placed on them to the NCA's.
3. CSPs are service providers that maintain a registry of owners of the certificates required for digital signatures and ensure that each certificate is uniquely tied to the owner of the certificate.
4. Central Bank of Sri Lanka, 'Annual Report', (2015), available at: http://www.cbsl.gov.lk/pics_n_docs/10_pub/_docs/efr/annual_report/AR2015/English/content.htm [accessed on: January 2017].
5. United Nations Network of Experts for Paperless Trade in Asia and the Pacific, 'Case of Malaysia's National Single Window', Towards a Single Window Trading Environment, (2010), available at: <http://www.unescap.org/sites/default/files/brief4.pdf> [accessed on: January 2017].
6. Ministry of Finance, 'Budget Speech 2017', p. 72, available at: <http://treasury.gov.lk/documents/10181/28027/Budget+Speech+2017/a092d16a-68ec-46d5-8e27-9e3c00243aa8?version=1.1> [accessed on: January 2017].
7. The Electronic Transactions Act (ETA) provides for the creation of a Certification Authority (CA), a regulatory entity set up to perform oversight functions in relation to Certification Service Providers (CSPs). In this context, the CA has the power to: identify the criteria that will form the basis for the accreditation of CSPs; issue licences to CSPs to perform their functions under the Act; and, mandate CSPs to maintain records and registers in the performance of their functions.
8. The applicability of the Act does not extend to, inter alia, execution of a Will, a Bill of Exchange, a Power of Attorney, a Trust, and a contract for the sale or conveyance of immovable property or any interest in such property.
9. Ministry of Finance, 'Budget Speech 2017', p. 40, available at: <http://treasury.gov.lk/documents/10181/28027/Budget+Speech+2017/a092d16a-68ec-46d5-8e27-9e3c00243aa8?version=1.1> [accessed on: February 2017].
10. Ibid, p. 74.
11. Sirimanna, Bandula. 'Sri Lanka leapfrogs to a digital government, says Telecom Minister', The Sunday Times, (02 October 2016), available at: <http://www.sundaytimes.lk/161002/business-times/sri-lanka-leapfrogs-to-a-digital-government-says-telecom-minister-210840.html> [accessed on: February 2017].
12. United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, 'An Exploration of the need for and cost of selected trade facilitation measures in the context of the WTO negotiations', Studies in Trade and Investment, (2006), p 36, available at <http://www.unescap.org/sites/default/files/tipub2426.pdf> [accessed on: January 2017].
13. The other costs accounted for were regulatory setup costs, institutional setup costs, human resources training setup costs, and equipment setup costs.
14. Electronic Transactions Act No. 19 of 2006, Section 8 (2).
15. Controller of Certifying Authorities, India, 'e-authentication guidelines for e-Sign - Online Electronic Signature Service', (07 June 2016), at <http://www.cca.gov.in/cca/sites/default/files/files/Guidelines/CCA-ESIGNAUTH.pdf> [accessed on: 27 March 2017].